

Leto II

Uredništvo in uprava:
Ljubljana,
Novi trg št. 4/II

ZBOR

Štev. 17

Naročnina: letno Din 24.—
polletno „ 12.—
četrtletno „ 6.—

Izhaja vsak drugi četrtek

GLASILO JUGOSLOVANSKEGA LJUDSKEGA GIBANJA ZBOR

Križ čez račun

Iz Rusije poročajo, da je Stalin odstavil glavnega tajnika kominterne Bolgara Dimitrova, katerega je zamenjal general Ježov. Dimitrov je baje padel zato, ker se je upiral zblizanju Rusije z Nemčijo, in pa zaradi neuspehov kominterne v Španiji (kjer se menda poraja nova monarhija) ter zaradi kitajsko-japonskega spora, kjer ima tudi Rusija svoje prste vmes.

Dimitrov pa je dobil še en velik »nos« ali ukor: to pa zaradi nenadnega prekreta jugoslovanskih, posebno srbskih množic ob priliki borbe okrog konkordata in ob pogrebu patrijarha Varnave.

Smernice ZBOR-a točka III.

Ne moremo si misliti trajne in močne državne oblasti brez svobodne objektivne javne besede. Prava močna oblast se pozna ravno po tem, da se take javne besede ne plaši.

Zakon mora zavarovati osnovne in bitne koristi ljudstva zoper zlorabo tiska. Prav tako mora zakon zavarovati tudi javno besedo samo pred osebno nepoštenostjo in odvisnostjo onega, ki se z njo bavi.

Brez borbe ni zmage!

Bumerang

Bumerang je avstralsko orožje, ki se vrže na sovražnika, pa prileti lastniku samo v roke nazaj. Če pa je njegov lastnik neroden, lahko bumerang pri vračanju ubije tudi bumerangovega metalca samega.

Dandanes imajo puhloglavci lahek posel. Če hočejo odpraviti nevarnega političnega nasprotnika, ga proglasijo enostavno za — fašista. Kajti to, kar si povprečen človek pri nas predstavlja pod fašizmom, je nekaj tako strašnega, da po razodetju, da je nekdo fašist, ni treba nobene diskusije več.

Oglejmo si torej, kaj si prav za prav tak človek predstavlja pod to besedo. Seveda je tu mišljen povprečen človek, ki se ne poglubi v nobeno stvar temeljiteje, temveč se povsod zadovoljuje s tem, da drugi mislijo namesto njega (Taki pa je največ.) Zadovoljuje se s časopisno reportažo prav takih površnih ljudi kakor je on sam. Ti slednji pa reportirajo seveda že eo ipso tako kakor njih poslodavec to želi. Nazadnje pa ta delodajalec tudi že tako sestavljene reportaže pred izidom v tisku še sam dokončno tako »redigira«, da v celoti odgovarjajo vsekar njegovemu okusu, čeprav že ne samim dejstvom.

Med povprečne ljudi pa nikakor ne štejemo ravno preprostega človeka. Morada jih je še več med poluinteligenco, pa tudi med purgarskim razumništvom. Saj smo že davno pisali o tem, da purgar po končanem svojih študijah zapre — možgane, medtem ko prav čisto ravno preprost, toda bister človek šele pozneje, ko dozori, seže po knjigi, da bi nadomestil to, kar mu manjka.

»Hočemo veliko, močno in pravično Jugoslavijo složnih, enakopravnih Srbov, Hrvatov in Slovencev; hočemo ljubezen med brati po geslu „brat je mio, koje vere bio“; hočemo smrt poklicnih strankarsko-političnih čaršijskih profitovcev, ki dobro živijo na račun naše medsebojne mržnje in nesloge. Hočemo smrt tistih, ki nam trdovratno vsiljujejo versko, socialno in nacionalno borbo, da bi zakrili svojo nesposobnost za rešitev nerešenih velikih problemov, ki pomenijo za nas boljše, svobodnejše in ponosnejše življenje! Hočemo red in pravico!«

Ta krik pa je bil — program »Zbora«!

Poleg Dimitrova bodo dobili svoj »nos« ali ukor še drugi odličniki, ki so jim inozemske centrale internacionalnih sil poverile važno nalogo, da zasejejo verski in nacionalni razdor med jugoslovanske državljanke za vsako ceno — pa jim ni »ratalo«.

Poravnajte naročnino!

»Nosovi« bodo še deževali. Vsi prizadeti pa naj se za prejete ukore pravčasno zahvalijo našemu voditelju, odločnemu in dalekovidnemu Dimitriju Ljotiću, ki jim je — ne prvič, ne zadnjič — napravil KRIŽ čez račun...

Bližnja bodočnost bo to dokazala, čeprav še danes o tem naš veliki dnevni tisk tako trdovratno molči...

(R. S., Maribor.)

Odgovor »Otađzbine« na ultimatum »Samouprave«

Na ultimatum glavnega glasila JRZ »Samouprave«, o katerem smo poročali v zadnji številki »Zbora«, je odgovorilo naše glavno glasilo »Otađzbina«, tako-le:

»Samouprava« je po izidu letaka s podpisom našega predsednika poskusila prav ljubeznjivo ponuditi našemu predsedniku možnost, da zataji svoj podpis na letaku.

»Če tega ne bo storil«, nadaljuje »Samouprava«, »se povrnemo k tej zadevi še enkrat, toda potem že ne bomo imeli nobenega obzira do spoštovanega Ljotićevega imena.«

Da takoj odgovorimo:

»Prvič ni imela »Samouprava« niti dolej prav nobenega obzira do imena našega predsednika. Dokaz za to so tožbe, po katerih se mora zagovarjati njen glav-

ni urednik ravno radi tega, ker je dovolil, da ga njegov list brez podlage kleveta.

Drugič ne beži naš predsednik pred odgovornostjo zaradi podpisa na znanem letaku.

Tretjič nas bo pa zelo veselilo, če se povrne »Samouprava« na to vprašanje, pa nam izkaže čast s tem, da bo poskusila ovreči lepo po vrsti eno za drugo vse trditve, katere je s svojim podpisom postavil naš predsednik, — prepričani smo, da bomo v stanju, da ji na to prav temeljito odgovorimo.«

To je torej odgovor našega predsednika druga Ljotića. Nas pa boli pri stvari tudi to, da skušajo naši nasprotniki poleg drugih tudi vse naše take »grehe« naprtili ubogi JNS, katero so že stokrat z vsemi mrtvaškimi obredi in vigilijami pokopali. Prosimo jih, naj bodo pravični in ne preganjajo nedolžnih...

smo prvi, ki smo javili, da je Dimitrov dal frontalno, naj se začne brenkati na ljudsko frontaško demokratično in antifašistično struno, ker odkrito komunistične več ne pojo preveč lepo in so močno razglasene.

Toda, če v imenu krščanske resnice goljufajo lahkoverni svet »Slovenec« in njegove pritlikline z isto lažjo, to pa je na prvi pogled vsaj malo čudno.

Vemo sicer, da so ljudje »Slovenčevga« kova teoriji papeževe enciklike divini redemptoris hitro postavili nasproti prakso bruseljskih godelj, in nas v tem oziru ne čudijo iste laži iz enega in drugega tabora. Tudi enaki postopki iz obeh tabarov nas ne čudijo.

Toda, če te postopke primerjamo z vsem tistim, kar povprečnež smatra za značilno za fašizem in kar so mu vtepla v glavo ravno mardohajska in demokratična trobila, kakor n. pr. pri nas »Neodvisnost« in »Slovenec«, potem se moramo od srca nasmejati tistemu povprečnežu, če se vživimo v njegov položaj, in »Slovencu«, da ravna tako neprevidno.

Kak obraz neki dela tak človek, ki mora pri vsej svoji puhli in votli glavi končno vendarle zaznati, da so uprav postopki ljudi okrog teh časopisov na las podobni tistemu, kar so jim prav oni naslikali kot fašizem, medtem ko niso zborashi, katere oni zmerjajo s fašisti še svoj živ dan nikomur kratili svobode govora, zborovanja, združevanja, prepričanja, vesti itd. niti niso še nikogar vtikali v kakšne uniforme. Pa ravno po pisanju omenjenih trobil bi to kaj lahko storili. Saj baje zbirajo v svojih vrstah Orjunaše (za katere se celo tisti povprečnež spominja, da niso bili strahopetci). Pofovce (katere je mimogrede rečeno ravno glavno glasilo Zbora »Otađzbina« prva razkrinkala) in temu podobne.

Samo do dveh zaključkov lahko pride sčasoma tak človek: če je fašizem res tak kot mu ga oni razlagajo, potem mu hočejo bržkone čisto neopazno namigniti, da so oni sami fašisti. Če pa kljub temu trdijo, da oni niso fašisti, pač pa, da so to zborashi, je zopet samo dvojno mogoče: ali kriče tatovi: »Držite tatu«, pa vtikajo drugim svoje grehe v škorenj, ali pa je vse skupaj, kar mu pripovedujejo o fašizmu, — laž. Kajti zborashi, ki so po njihovem fašisti, ne delajo prav ničesar od vsega tistega, kar so mu glede fašistov natvezila omenjena trobila, pa mora biti bistvo njihovega »fašizma« čisto v nečem drugem, kar pa se mu oni bojijo povedati.

Na vsak način pa je zmerjanje zborash s fašisti s strani teh ljudi zelo nerodno vržen bumerang, ki tolče metalce po lastnih nosovih in dela imenitno nenaročeno propagando za — nas!

Sicer pa izgleda, da gospoda okrog »Slovenca« sami že čutijo bumerang na lastnem nosu, pa so si zato proti Zboru izmislili nekaj novega. Postali smo jim naenkrat — Velikosrbi!

Bumerang!

Kje so bile srbske zastave na zboraskem shodu v Smederevu in kje jugoslovanske na pogrebu dijaka Dolinarja? Če se pod jugoslovansko zastavo širi velikosrbstvo, kaj se potem širi pod slovensko zastavo? Mar jugoslovanstvo?

Mi vemo samo eno: takrat, ko se je pod slovensko zastavo res širilo jugoslovanstvo, ni bilo »Slovenca« poleg! Kadar pa »Slovenec« maha z jugoslovansko zastavo, ni jugoslovanstva poleg. Jugoslovanska zastava v rokah zborasha pa je samo Jugoslavija in njen edini vladar Kralj Peter II. Ničesar drugega ni vmes! Naj »Slovenec« ne sodi po sebi. Naj ne meče bumeranga sebi v nos.

Posebno ta tema je za »Slovenca« zelo nevarna. Znali bi mu zagosti še vse drugače, kakor je to storil Henrik Tuma v svoji knjigi »Iz mojega življenja«, na katero se je »Slovenec« tako strašno razjezil. To so stari grehi, in novi so le njih logična posledica.

Slednjič je »Slovenec« izvohal še eno: baje smo zborashi proti enakopravnosti rimokatoliške cerkve. Proti tisti enakopravnosti, katero so naknadno nudili tudi pravoslavni cerkvi, — pa jo je odklonila, — smo pa zares, ali boljše rečeno proti katerikoli kršitvi suverenosti jugoslovanskega ljudstva v lastni državi, to pa prav zares. Tako zares, da izgleda, da bo to že kar odločilno, čeprav »Slovenec« in njegove pritlikline stalno trde, da nas ni nikjer. Videl bo, da smo povsod! Videl bo pa tudi še, da ni: »svako čudo za tri dana«, kakor se je pred mesecem blagovolil izraziti visok gospod. Ti vsi skupaj se bodo šele takrat prepričali, da so bili le oni — čudo za tri dana. Tudi to jim bo — bumerang po lastnem nosu.

»Globoke osnove družbe so moralnega značaja. Tudi država ni samo organizirana sila, temveč etična skupnost, kjer je sila postavljena v službo ljudstva.

Zgodi se, da to včasih ni tako, kot se zgodi, da oko ne vidi, uho ne sliši — toda to ni pravilo. Pravilo je, da v državi sila služi pravu. Kjer tega ni, dolgo pri tem ne more ostati — mora priti sprememba, »da druga sodba nastane«...

(»Otađzbina«, Beograd 1934.)

PREGLJED TISKA

»Kmetovalec« povdarja:

»Prodaja poljedelskih proizvodov pa bi morala priti iz rok brezvestnih prekupčevalcev ter najti edino pravilno mesto v zadrugah. Vse delo in pomoč bi morala prevevati zadruga ideja, v kateri je edina rešitev za našega kmeta. Kmetu je treba pomagati tako, da bo živel primerno svojemu stanu in važnosti za državo!«

Vsi pošteni ljudje, ki jim je gospodarsko blagostanje naroda res glavno načelo, bi morali tako misliti, politiki pa po tem načelu »politično« delovati!

Radovedni smo, če je »Sodobnost« prav zadela, ko piše v polemičnem članku z našimi social-demokrati:

»...bo treba dognati pri tistem viru, ki je doslej že dostikrat pokazal ne samo precejšnjo obveščenost o intimnostih vodstva socialne demokracije, temveč tudi velike simpatije do tega vodstva, pri — Jutru.«

Politično Slovenstvo »Sodobnost« in socialna demokracija sta si v laseh! Jojmene, kaj pa bo sedaj z novimi poskusi ustvariti »ljudsko fronto«?

Beograjsko - čaršijsko, zagrebško - purgersko in ljubljansko-frakarsko pojmovanje politike:

»...jedino gradanski stalež (meščanski stan), ma koliko bio još neznan, po svojoj kulturi, organizaciji i sposobnostima, ako ne po broju, može da bude nosilac državne misli i državne vlasti!«

Potemtakem sta kmečki in delavski stan, da ne govorimo o drugih, nosilca protidržavne misli in radi tega predmet meščansko-kapitalističnega terorja, kajne protifašistični in »demokratski« gospodje okoli »Javnosti«?

Iz »Zadrugarja« posnemamo, da je imel na mednarodnem zadrugnem tečaju v Nansi-u (Nancy, Francija) predavanje tudi g. Emil Binjon (Bugnon), predsednik francoskega nacionalnega urada za zadrugno vzgojo v šolah. Značilna so sledeča njegova izvajanja:

»...vzgoja mladine, zlasti formiranje značajev, je brez pravilne gospodarske in socialne vzgoje nemogoča. O tem so se prepričali tudi vodilni prosvetni činitelji (francoski namreč, ne naši! Opomba »Zbor«) in dovolili v šolah zadrugno vzgojo, ki je v tem pogledu najprimernejša. Za državljana, ki ne uživa gospodarske in socialne svobode, je volilna pravica zanka, katero si natakne okrog vratu in to zanko lahko odstrani v prvi vrsti zadrugna vzgoja, ki probuja in neguje smisel za svobodo in odgovornost, solidarnost in pravičnost, enakost in bratstvo.«

Kaj pa menijo o tem »naši« vodilni prosvetni činitelji?

»Avtoritativno-demokratska« (?) beograjska »Javnost« piše:

»...oponašati ne treba uopšte nikoga. Zar nismo dovoljno skupo platili oponašanje parlamentarne demokratije, kojoj nismo bili dorasli? Treba znati videti svoje vlastite prilike i državu prema tim prilikama urediti.«

»Zbor« je te naše »vlastite prilike« prav dobro videl in tudi svoje delo v tem pravcu usmeril!

O. C. H. Barbier, urednik švicarskega zadrugnega lista »La Coopération (La Kooperation)« iz Basla, je predaval na že omenjenem mednarodnem zadrugnem tečaju o organizaciji zadrugne mladine. Iz vseh njegovih izvajanj je izhajalo, da je zadrugna vzgoja mladine najtežji problem, ki ga zadrugništvo poskuša rešiti, kajti zadrugništvo nima parol, gesel in krilatic, ki bi mladino lahko in hitro pridobili. Pravična cena, dobro blago in prava mera pa brezskrbni mladini ne segajo v srce. Mladina se želi žrtvovati, hoče borbenosti in bojevitosti, česar zadrugništvo od svojih pristašev ne terja. Mladina hrepeni po akciji, odporu in borbi, zadrugništvo pa je delo, trud in napor v prosep skupnosti, kateri pripadajo tudi nasprotniki.

Iz vsega tega torej izhaja, da je v Jugoslaviji »Zbor« edini pokret, ki bi lahko vzgojil mladino v borbenem in obenem zadrugnem duhu!

»Veljati mora v zadrugništvu kot odločilno in prvenstveno načelo — solidarnost individualnih in socialnih interesov, solidarnost slojev in stanov.«

»Zadrugar.«

»Zbor« bo zmagal!

Čudno je to: ravno tisto, kar malokdo na prvi pogled uvidi, je največkrat resnično in pravo.
H. Carossa.

V čemu je moč »Zbora«? V zadovoljstvo naših nasprotnikov povemo takoj: Ne v številu! Kajti za dosego števila nismo nikdar stremeli. Moč »Zbora« je v tem, da daje duhovnim in moralnim vrednotam prvenstvo nad materialnimi. Ker pa mi besede ne cenimo preveč visoko, ker smatramo, da je delo glavno in vse — zato zahtevamo od svojih članov, da povsod in ob vsaki priliki nastopajo kot novi, prerajeni ljudje, da vsak dan znova s svojim življenjem dokažejo, da je duhovnost višja in starejša od materializma.

Vemo, da se bodo naši nasprotniki na te naše besede zakrohotali. Rekli bodo: »Zbor« torej ni nikako politično gibanje, temveč nekaka šola za popoljševanje ljudi... Tako je — gospoda nadri politiki! Vi ste s svojimi materialističnimi nazori, s svojim nepriznavanjem Boga in njegove pravice, s svojo pohlepno grabežljivostjo ljudi tako pokvarili, da nam ne preostane drugega, kot da jih moramo popoljševati. Iz sebičnežev, od katerih vsak vleče na svojo stran, moramo napraviti ljudi, ki bodo znali koristno služiti skupnosti, ki ne bodo znali misliti samo na sebe, marveč tudi na druge.

To je torej vzrok, da zahtevamo od naših članov, da naj bodo taki, kakor želijo, da bodo jutri vsi sinovi Jugoslavije. Zato izvršuje v »Zboru« vsak član svoje dolžnosti vestno in požrtvovalno; nikogar ne cenimo po veličini dolžnosti, katero izvršuje — marveč po načinu, kako jo izvršuje. V »Zboru« je tisti, ki vestno izvršuje čeprav najmanjšo dolžnost večji od tistega, ki je v izvrševanju velikih nalog nemarljiv in lahkomišeln, pa naj bo sicer še tako ugleden človek.

Ugled se v »Zboru« ne pridobiva s socialnim položajem in bogastvom — marveč v vdanostjo pokretu ter s čistostjo značaja. Kakorkoli bi se nam nasprotniki smejali — mi vemo, da je to edino prava in najkrajša pot k rešitvi iz tegob sedanjosti.

Na vse, kar se takim ljudem govori, zamahnejo z roko in pravijo: »Tako govorijo »Zbor« sedaj, ker še niso bili oblast. Ko pa se bodo do nje dokopali, bodo taki, kot so bili vsi dosedanji!« To je težka in pregloboka nezaupljivost! Kako jo homo prebrodili, kako jo premagali? Ni drugega načina, kot naš zborški način: moramo vse neverne Tomaže z delom in s svojim življenjem prepričati, da mi nismo enaki, da ne moremo biti enaki onim, ki so bili pred nami.

V tem, da smo razumeli vso globino in vrednost te resnice, že leži tista magična moč, ki privlači ljudi v »Zbor«. Koliko že imamo tovarišev, ki so šele v »Zboru« našli smisel svojega življenja. V »Zboru« postanejo iz nekdanih strahopetcev junaki, iz sebičnežev za žrtve pripravljeni ljudje. Bratstvo in tovarištvo v naših vrstah nista prazni besedi, marveč stvarnost, dejstvo. Kot v enem samem organizmu se je vse povežalo v nerazdelljivo celoto. »Udari po enem prstu — boli; udari po drugem — zopet boli...«

V »Zboru« smo združeni na visoko moralnem načelu: eden za vse, vsi za enega. Mi vemo, da je v današnjem času splošne razcepljenosti vsaka kompaktna in čvrsta družina — čeprav je mala — več vredna, kot še tako velika, toda nepovezana množica. Duh je tisto, kar daje moč tako posamezniku, kot skupnosti. Tisti, ki so zvezani med seboj z materialnimi interesi, se vsak čas lahko razdružijo. Pri prvi težkoči ali nevarnosti se bodo razbežali na vse strani. Samo tisti pa, ki so zvezani z enotno skupno mislijo, so v resnici povezani med seboj. Na materialni podlagi predstavlja vsak človek posebno bitje, ki ima svoje interese, različne od drugih. Samo idejna povezanost more ljudi pripraviti k žrtvovanju in pozabi materialnih interesov. Kajti nihče ničesar ne žrtvuje, če ne ve, zakaj žrtvuje.

Žrtve pa je ogromna in važna stvar. Z njo človek šele postane človek. Z žrtvijo rodi in vzgoji mati svoje otroke; na žrtvi sloni družabna in narodna skupnost; z žrtvijo se brani neodvisnost in svoboda — narodna in državna; z žrtvami velikanov se kuje srečnejša bodočnost bodočih pokolenj.

Zato mi v »Zboru« zahtevamo požrtvovalnost v vsakem oziru. Samo s pripravljenostjo za žrtve se dokazuje v »Zboru« pripadnost k gibanju in njegovi ideologiji. S težkimi žrtvami naših članov izvršujemo veliko intenzivno in obširno delo, z njimi financiramo vse naše liste, izdajamo brošure, potujemo med narod iz kraja v kraj — z malimi, toda iz čistega srca žrtvovanimi čistimi sredstvi delamo čudeže!

Tu je torej, v vsem tem je moč »Zbora«! Te sile nihče in z ničemer ne more porušiti. To je sila, ki okrog sebe zrači in privlači. To je moč, katero bo nekega dne »Zbor« vlil vsemu našemu ljudstvu v

DANAŠNJO ŠTEVILKO SMO POSLALI NA OGLLED NEKATERIM NOVIM NASLOVNIKOM. AKO LISTA NE MISLIJO NAROČITI, JIH PROSIMO, DA GA VRNEJO, SICER JIH SMATRAMO KOT NAROČNIKE.

Domovini

(Po Ivanu Cankarju.)

Resnično, domovina, ne ljubimo Te kakor čmerikavi otroci, ki se drže matere za krilo; tudi Te ne ljubimo kakor solzno mehkolbni vzdihovalci, ki Ti kade v lice sladke dišave, da Te skele uboge oči; ljubimo Te s spoznanjem.

Vidimo Te vso: v nadlogah in v grehah, v sramoti in v zmotah, v ponižanju in v bridkosti.

Zato z žalostjo in s srdom v srcu ljubimo Tvojo oskrunjeno lepoto, ljubimo jo stokrat globlje in stokrat više od vseh Tvojih političnih Trubadurjev.

Naše delo je knjiga ljubezni. — Odpri jo, domovina, da boš videla, kdo Ti je pravičen sin!

Posvečamo Ti, kar imamo. Posvečamo Ti svoje srce in razum, svojo domišljijo in svojo besedo, posvečamo Ti svoje življenje — kaj bi Ti še dali?

Epilog

(Testament Tomaža Einspielerja, pravega borca za Slovenstvo za časa Avstrije, umrlega 28. aprila 1936.)

Bil sem od svoje mladosti trmast, svojeglaven, samosvoj, povsod »privandran« prokleti Korošci. Kakor so že moji nemški Korošci djali: »a verfluchter windscher Dickschädel«. Saj me je celo naš profesor zgodovine Norbert Lebinger pri vsaki priliki tako tituliral.

Imel sem svoje možgane, misli, nazore, prepričanje, svoje smotere, tudi svojo vero in hodil svoja pota. Ni čuda. Leta 1859. sem šel sedemletni poglavec od doma; bil sem že od mladega kot samsebi prepuščen; heratil po samostanih za boro hrano, košček črnega kruha. Od svojega štirinajstega leta naprej sem instruiral, korepetiral razne buteljne in se potepal po svetu. Nikdo me ni razumel, nikdo obrajtal, nikdo maral — se pa tudi jaz nisem nikomur pridruževal. Izkorisčalo me je vse brez zahvale, brez priznanja. — Postal in bil sem zato homo suigeneris, spreter deorum et omnium; zlasti pa inteligenca, ki je gola, personificirana hinavščina, egoizem, polna kameleonskega talmi-patriotizma, brez vsake narodne in državljanske zavesti, ponosa, po geslu: ubi bene ibi patria; pe-reat natio et patria!

Slovinci! Vi Kranjci! Ošabni, sebični kameleoni; kako že poje pesnik: »Kranjc — ti le dobička iščeš... — bratov svojih ni ti mar; — kar ti bereš, kar ti pišeš — mora dati ti denar...!«

Vi Štajerci — pokrite rihte...!

Vi Primorci! Širokoustneži, kričači!

Vi Korošci! — biki —... Posnemajte narodno in državljansko zavest, ponos bratov junakov — Srbov, ako hočete eksistirati, — biti Jugoslovenci.

Jugoslavija nikar ne obupaj! Bodočnost je tvoja in Slovanov, majka Slava ne bo zapustila svoje dece! — Sursum corda!

P. S.: Moja načela:

Carpe diem! — Immer lustig, keck in munter! — Kadar je kaj pod palcem, sicer pa ojoj. — Imej vsakega človeka za lumpa, hinavca, dokler se ne prepričaš, da je poštenjak. Shajaš tudi brez zvestega prijatelja!

srce in dušo; tedaj pa pride zanj čas pravega ustvarjalnega življenja. Prišli bodo srečni dnevi plemenitega poleta, dnevi ponosa in slave; ki bodo verno nadaljevanje žal z neslavno prehodno dobo prekinjene težke in velike preteklosti našega naroda.

Zato mi v »Zboru« nismo pesimisti. Mi verujemo v svoje ljudstvo in njegovo veliko bodočnost, verujemo v zmago dobrega nad zlom, verujemo v svojo zmago.

Ta naša vera pa je tista čudežna sila, ki posebno mladino neodoljivo vleče v naše vrste. Zato je »Zbor« pokret mladosti; mladost pa mora po vseh božjih in človeških postavah stopiti na mesto ugašajoče starosti...

Preroške besede

Naš drug predsednik D. Ljotić je že leta 1934. napisal sledeče:

»Na izbira imamo dve revoluciji. Eno od njih bomo morali izbrati:

ali tisto, silno rušilno in slepo — ali tisto smelo, razumno in graditeljno.

Tista prva revolucija nastopi, če gospodarjujoči elementi v državi nimajo ne smelosti, ne uvidevnosti, da bi popravili napake, težkoče in težave — ako lete dosežejo gotovo stopnjo, kjer postanejo vse zapreke pred nestrpljenjem množic preslabe, take da masa podre vse zakone, vse svetinjne, vse pravo.

Tista DRUGA revolucija nastane, če v državi zagospodarijo elementi, ki imajo dovolj hrabrosti in uvidevnosti, da iz temelja popravijo napake, premagajo težkoče in odstranijo težave, ne ozirajoč se na zapreke iz pridobljenih pravic, priznanja raznih interesov ali iz zavzetih položajev.

V tisti prvi revoluciji se vali dim iz pogorišč na vse strani, preliva se kri brez obzira, uničuje se narodno bogastvo, kot da ga nikdar ni bilo, padajo glave ravno najboljših, kot da bi bili najslabši, rušijo se temeljne vrednote in samo narodne, temveč tudi ljudske. Šele po strašnem pšenju, požaru in krvoprelitju — dolgem in mučnem — pričnejo gospodarji te revolucije z železno pestjo graditi novo življenje.

V tisti DRUGI revoluciji ne deluje rušilni bes mase, temveč neusmiljena, toda razumna ljubezen voditeljev: kot zdravniki sekajo in izžigajo samo tisto, kar mora biti uničenega, čuvajoč dragocene moči, vrednote in bogastvo za narodno celoto, vračajoč ji na ta način tisto graditeljno navdušenje, katero takoj občuti od gnusnih izrastkov osvobojeni organizem. Istočasno z osvobojenjem pride tudi usmeritev gradilnega navdušenja na tista pota, na katera bi že davno moralo kreniti.

Mi smo za to DRUGO revolucijo. Vi drugi izbirajte. Samo pomislite, da se izberi ne morete izogniti! Ako jo tudi samo odložite, ste izbrali s tem že tisto hušjo in težjo...«

Borci!

Samo z nasiljem se lahko borita laž in krivica proti resnici in pravici. To je njuno edino orožje! Nasilje pa terja žrtve. Zato zmaga resnice in pravice proti temu orožju ni mogoča brez njih. Toda prav zato se borci ne boje žrtve. Čim več žrtve, tem bližja zmaga.

»Sol naše države je junaštvo in njena luč mučeništvo.« je napisal naš vodja tov. Ljotić v »Otadžbini« dne 26. julija.

Naše morebitne žrtve se še niso niti približale mučeništvu. Še mnogo jih bo treba, da mu bodo vsaj podobne.

Borci, naš čas je prišel! Čas borbe, žrtve in zmage!

Ture Šturm

(sedaj zopet na starem naslovu).

Ob dosedanji liberalni demokraciji uspevajo poklicni politiki in stranke, a propadajo gospodarske zadrugne.

V stanovski državi »Zbora« bodo uspevale gospodarske zadrugne, propadle pa bodo vse stranke in vsi poklicni politiki.

Kaj je torej bolje?

»Zbor« bo zmagal, ker mora zmagati!

»Zbor« je poštenstvo za novo veliko in srečno Jugoslavijo.

POLITIČNO SMETIŠČE

Hrvatski vatrogasci (po domače gasilci) so izstopili iz Jugoslovanskega gasilskega saveza! Z jugoslovansko zakonodajo in upravo so Hrvatje itak že davno obračunali!

Mislimo, da je za tako hrvaško presenečenje ali bolje gotovo dejstvo (fait accompli) najbolj primeren trenotek sedanjih čas, ko Mussolini ponuja, a zaman, abesinski prestol bivšemu abesinskemu cesarju Hajlu-Selasiju, pod pogojem seveda, da postane vazal rimskega imperija. Hajlu-Selasije je pa to dostojanstveno odklonil. Morda pa bi to ponudbo z veseljem sprejel vodja Maček, ker se mu nudi izredna prilika, da obračuna z Jugoslavijo in da ustanovi samostojno hrvaško cesarstvo (izven mej današnje Jugoslavije, seveda!) kot velecarski afriški vazal!

To bi bila edina primerna rešitev hrvaške satiro-komedije in tudi problem dinastije Mijavčevićev bi bil likvidiran!

Predsednik vlade, g. dr. Stojadinović je tudi izrazil svoje sožalje »povodom smrti velikog jugoslovenskog sveštenika«, nadškofa dr. Jegliča (po besedilu agencije »Avala« in vseh beograjskih listov).

Ko je pa »Slovenec« poročal o tem, se mu je pripetila neljuba pomota. Pozabil je namreč ponatisniti besedo »jugoslovenske!« Da bi le pozabil samo fašistični prefiks »jugo«, bi mu vsaj ostalo »slovenske«!

Snujočim se uredništvom in upravam porajajočih se slovenskih listov v priporočilo, vednost in razmišljanje!

Z ozirom na dejstvo, da so že Slovenci dom, Slovenska vas, Slovenski narod, Slovenska beseda, Slovenija in Slovenec odnesli skoro ves zunanje-oblični levji delež slovenskega pristnega navdušenja in prerivanja, priporočamo pri izbiri imen novih listov in lističev sledeče kriticke: Slovensko mesto, Slovenski trg, Slovensko plemo (ker je narod že oddan; pripombo smo dodali, da se ne zamerimo slovenskim državljanom!), Slovenski otrok, Slovenska naivnost, Slovenska nezrelost, Slovensko ljudstvo, Slovenski politik, Slovenska katoliška cerkev, Slovenski pes (ne pes!), Slovenski poslanec in senator, Slovenski internacionalist, Slovenski nacijonalist in končno, zakaj pa ne, Slovenska šola, Slovenski profesor, Slovenski študent, Slovenski akademik, Slovenska univerza!

Izbira izrazov je pri takšnem kaosu slovenskih konjunkturističnih kombinacij precej težka, kaj ne, gospodje uredniki?

Naši nepomirljivi »prijatelji« so v svoji brezprimerni iznajdljivosti in doslednosti »pogrunjali« še en dokaz, da bodo lažje »urbi et orbi« dokazovali, da je tov. Ljotić največji jugoslovanski (prav za prav pravoslavno-velebrski!) fašist. Izmislili so si, da namerava tov. Ljotić osnovati poleg že obstoječih in dobro uspevajočih združnih zvez »Vočarski savez« in »Reparski savez«, še »Ricinusov savez«!

Zamisli prav za prav ni slaba in se za to »idejo« prav iz srca zahvaljujemo vsem »prijateljem in oboževalcem«, in sicer iz dveh razlogov:

1. omogočili bi s tem našim kmetovalcem oprijeti se hvaležne in rentabilne ricinove kulture in kar je najvažnejše

2. nam ne bo treba pozneje sklepati pogodb z različnimi »kapitalističnimi« dobavitelji ricinusa, ki ga bomo rabili v precejšnjih količinah, saj je naše politično črevesje tako zamašeno, da kar gnije! Zdržni ricinus pa, vsaj po našem skromnem in nestrokovno-najškem mnenju, najbrže vršil iste funkcije kot kapitalistični ricinus in bo imel zelo dober okus (za potrebne in predestinirane potrošnike brez vsake izjeme) po kolektivu (zdržnem, seveda)!

Jeseniški »Kovinar« ugotavlja: »Ljudsko fronto« pomaga ustvarjati poleg žive potrebe tudi njen nasprotnik s svojimi napakami.

O živi potrebi »Ljudske fronte« raje ne govorimo, saj je vsaka »potreba«, pa še tako »majhna« vedno precej »živaa«... Da pa pomagajo soustvarjati takozvano »Ljudsko fronto« njeni nasprotniki s svojimi napakami, to pa vedno mi sami trdimo! Zato pa je tudi našim ljudsko-frontašem zelo nevarno, da nas Zborašev pri tem »zaslužnem« graditeljskem delu »politikov« v korist »Ljudske fronte« ni zraven!

Tov. Rudolf Zaloker

Zopet je posegla neizprosna smrt v naše vrste. To pot je zahtevala usoda nesrečnega naključja našega odličnega tovariša Rudolfa Zalokera, industrijca v Ljubljani, člana banovinskega odbora JLG Zbora in konzorcijskega člana našega glasila.

Vračajoč se v noči 12. t. m. s poslovnega potovanja iz Celovca proti Dolu, kjer je pokojnik nadziral gradnjo svoje nove tovarne za kisik in kjer je stanovala tudi vsa pokojnikova družina, je na ostrem ovinku blizu Preloga pri lhanu, malo po polnoči, zavozil z avtom v jarek ob cesti in ko so ga težko ranjenega prepeljali v Leonišče v Ljubljani, je podlegel poškodbam.

Pokojni tovariš Rudolf Zaloker se je rodil 1. 1891. v Zagrebu kot sin edinec g. Maksa Zalokera, bivšega tovarnarja v Ljubljani. Vsa svoja otroška in mladeniška leta je preživel v Ljubljani, kjer je začel njegov oče »Prvo slovensko tovarno kvasa in drož« v Trnovskem okraju. Podedoval je vse vrline in izkušnje svojega očeta in si tako tudi sam iz skromnih začetkov ustvaril dobro uspevajoče in ugledno podjetje »Tovarno za slad, diaslad in kvas«, Glince pri Ljubljani.

Vso grenko pot, ki jo mora prehoditi vsak domačin, ki ne pripada v višjo kategorijo, je moral prehoditi tudi on, da si je utrl pot v samoosvojitve domače slovenske industrije. Uspel je, zmagal je! Pri tem pa ni pozabil, kako težka je borba za kruh za malega človeka-delavca.

Da je podjetje dvignil na tako višino, ni mala zasluga njegovega športnega duha, kjer si človek krepi vztrajnost in odpornost.

Že v svojih mladostnih letih je vzljudbil šport in mu je ostal zvest do svoje prerane smrti. Bil je predsednik SK Reke, predsednik MK Ilirije, član Avtokluba Ljubljana, Aero-kluba, Sokola Vič i. t. d. Vedno je bil iskren podpornik narodnih organizacij.

Kako iskreno je pojmoval važnost trenutka, ko bo treba izvojevati vsemu delovnemu ljudstvu svoje pravice, je tudi v tem, da je bil pokojnik od vsega začetka član JLG Zbora. Pri petomajskih volitvah za narodno skupščino se ni strahil prevzeti kandidature v srezo Ljubljana-okolica in Metlika na listi predsednika Zbora, tov. Dimitrije Ljotića. Značilne so bile njegove besede, ko je eden naših tovarišev prišel k njemu, da bi prevzel kandidaturu, rekoč: »Prevzamem

mesto kandidata, saj izvoljen itak ne bom! Bomo vsaj imeli priliko povedati ljudem resnico!«

Ni mu šlo za osebne koristi, niti za čast, hotel je samo resnico in pravico, za katero se je že preje celo svoje življenje boril. Takih borcev ni mnogo in zato je bila tudi njegova pot v Zbor, da s svojim ugledom, ki ga je povsod užival, pokaže smer tudi mnogim drugim.

Pokojnega odličnega tovariša in borca za svetle ideale ne bo pogrešal samo Zbor, kjer je z njegovo tragično smrtjo nastala velika vrzel, temveč tudi vsa ostala društva, katerim je bil velik dobrotnik in podpornik. Kdorkoli je prišel k njemu, ni odšel praznih rok.

Svojemu delavstvu ni bil samo šef, temveč tudi dober in iskren tovariš. Zato ga bo delavstvo tem težje pogrešalo, saj so izgubili v njem ne samo skrbnega gospodarja, temveč tudi globoko socialno-čutečega človeka, ki mu je bila vedno skrb zboljšati življenjske pogoje malemu človeku-delavcu na višino dostojnega življenja.

Kako priljubljen je bil med ljudstvom, priča pokojnikov pogreb, kjer ga je na zadnji poti spremila poleg globoko užaloščene rodbine soproge gospe Marije Zaloker, roj. Wenling, očeta g. Makso Zalokera in otrok Maksa, Rudolfa, Barice, Stane, Zinke in sorodnikov, tudi veliko število raznih društev in ostalega občanstva. Bila je dolga vrsta vencev, med katerimi se je vidno odražal venci »Zbora« v obliki ščita, meča in žitnega klasa, za njim pa dolga vrsta delegatov Zbora iz Ljubljane, Beograda, Kranja, Jesenic, Bleda, Radovljice, Trbovelj, Litije in Zagorja.

Na pokojnikovem domu in pred via-dukto na Šmartinski cesti so pevci društva »Krakovo-Trnovo« v zadnje slovo zapeli »Človek glej« in »Vigred«, pred grobnico na pokopališču Sv. Križa pa se je med drugimi poslovil v imenu predsednika Zbora, tov. Ljotića in celotnega pokreta, tov. dr. Danilo Gregorič iz Beograda.

Pokojnika bomo ohranili v trajnem svetlem spominu!

Za tihe trenutke Ples okrog zlatega teleta

Japonski poslanik na carskem dvoru v Petrogradu, gospod baron Motono je rekel leta 1914, ko je bil priča blaznih vojnih napovedi, sledeče besede: »Pustite, naj se evropski tigri med seboj pokoljejo. Nahujskajmo to druhal prav temeljito drugega proti drugemu. Saj nam ni treba drugega, kot da stojimo ob strani kot nepristranski gledalci te nebeške tragedije harakirija Evrope.« Kaj čudno zvenijo te besede poganškega diplomata naslovljene na krščansko Evropo. Pa kaj bi se temu čudili, saj je že Nietzsche nekega dne postavil smelo trditev, češ da je krščanstvo za človeštvo najbolj škodljiv nauk in Karl Marx je šel še dalje in zatrdil, da je vera opium za narode.

Noben učinek brez vzroka, se glasi važen prirodni zakon in tudi taki zaključki kot so jih napravili gori navedeni možje, niso kar tako. Ti sadovi se zrastle na drevesu, ki ima korenine neke globoko v rodovitni zemlji. Opazovali so življenje, v katerem so živeli in videli, da ni vse v redu, vendar si niso dali dovolj truda, da bi analizirali pojave prav do dna; in ker se Evropa stalno

trka na svoja prsa, poudarjajoč svojo krščansko kulturo, so ti ljudje vrgli vsa zla morda hote, morda nehote, na rovaš krščanstva. Saj človek ne gre vase, temveč išče vedno kakega azazela, na katerega naniza ves greh preteklosti, da se tako opraviči. Že otrok v svoji primitivnosti poudarja, da je kladivo krivo, ako se je z njim udaril, ne pa njegova ne-prenevidnost. Torej ni kriv človek, ki ni hotel skozi plamen prerodenja, temveč krščanstvo. Ni priznal Adam svoje napake pred Bogom, ko ga je vprašal, kaj je storil, temveč izgovoril se je: »Žena, ki si mi jo dal, me je zapeljala.« Torej Bog je bil kriv padea, ker je ženo in kačo ustvaril. Ali ne govorijo člani krščanske družine še danes tako?

Jezus Kristus je propovedoval nauk o kraljestvu ljubezni. Ravno tako so govorili njegovi učenci. In ravno ljubezen je rodila veliko dobo, dobo katakomb in mučeništva. Kristjani, opojeni s prvo ljubeznijo se niso bali javno povedati resnice narodom in mogotcem teh narodov in njihovim poglavarjem, kraljem. Tudi se niso bali tako živeti, kakor je

živel njih mučenik Jezus, ki jim je dal v svojih smernicah poziv, da vedno in povsod odklonijo ples okrog zlatega teleta. Ti ljudje so bili pripravljani na vse posledice, ki jih je prinašala seboj ta borba, ker so v vse, kar so zahtevali, tudi verovali.

Kaj pa počenja današnja krščanska družina? Pozablja na prvotna načela in opušča prvotno ljubezen in se klanja ideologijam poganške filozofije, ki sloni na velekapitalistično organiziranem svetovnem nazoru. Zato pleše danes prav rada kolo okrog zlatega teleta, ne oziraje se, kdo je vse v tem kolu. Blesk zlatega teleta in posvetne slave sta zatemnila njih oči, da gledajo, pa ne vidijo, da poslušajo, pa ne slišijo. Čim dalje tem bolj pa se uveljavljajo akordi simfonije Talmuda, ki jih tira že v omotico divjega plesa, da ne razlikujejo več krščanstva od poganstva. Le ob nedeljah, ko se malce umirijo in gredo, pro forma, vsak v svoj molilni dom, se pozna njih pripadništvo, ali po izvršeni formalni dolžnosti se divji ples nadaljuje. Kako žalostna je ta ugotovitev! Kako žalostno je človeku pri sreči, ko gleda krasne Bogu posvečene stavbe v raznih mestih širne Evrope, pa vidi in čuti, kako malo je ljubezni v srcih narodov. In vendar je Jezus tik pred smrtjo naročil svojim: »Novo zapoved vam dam: Ljubite se med seboj! Kakor sem vas jaz ljubil, se tudi vi med seboj ljubite. Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako boste imeli ljubezen med seboj.« (Jan. 13. 34. 35.) Da te ljubezni ni med nami, ni treba da nam pove grof Motono, ali kdo drugi, temveč nam zadostuje, da pogledamo na budžet Evrope, ki obsega poglavje oboroževanja. To dejstvo nam dokazuje, da nismo več Jezusovi učenci, temveč verni slugi njegovega nasprotnika, ki ga sv. Janez imenuje v razodetju »stara kača, ki je hudič in satan«. (Raz. sv. Jan. 20. 21.) Kako globoko si padel Evropec-kristjan, ki ti je Bog poklonil toliko znanja in modrosti! Kljub temu pa se ne spreobrneš, temveč prirejaš veselice, tabore, zabave, shode itd., itd. Mesto evangelija blagovestja, kričiš po osveti zoper svojega bližnjega, ki slučajno po tvoji krivdi ne trobi v tvoj rog...

Prav tiho opazuje vse to početje žid, ki je zavrgel velikega učenika in sovraži krščanstvo do dna duše. Satansko se smehlja in prisluškuje ter gleda na vse prilike, da jih izkoristi. Sara Lewy, ki je napisala pismo o vprašanju židovstva, ki ga je stavil list »Il regime fascista«, pravi dobesedno sledeče: »Jaz in mnogo mojih verskih drugov smatramo zemljo, v kateri živimo, kot trenutno in nestalno domovino, na katero nas ne veže nobena tradicija, ki bi bila pognala globlje korenine v naše duše. Kako nam je mogoče biti nenaklonjenim političnim idejam, kot je komunizem, ki temelji na principu Talmuda? Komunizem je kri od naše krvi. Mi preživljamo sedaj trenutke židovske osvete nad krščanstvom.«

Tudi Karl Marx nam potrjuje, da žid ta ples okrog zlatega teleta previdno opazuje. V knjigi »Izrael: njegova preteklost in bodočnost«, ki jo je napisal de Bries de Heckelingen in ki je izšla v Parizu, se nahaja ponatisnjeno tudi neko pismo starega Karla Marxa (Mardohaja) na svojega tovariša Baruch Levija. Med drugim pravi Marx: »...v tej novi organizaciji človeštva se bodo sinovi Izraelovi razširili po vsem svetu... Povsod bodo postali vodilni element brez vsakega odpora, posebno pa s tem, da si bodo osigurali razrede delovnega ljudstva. Vlade vseh narodov svetovne republike bodo v rokah židov pod masko zmagojočega proletarijata. Privatna lastnina bo prešla v roke voditeljev židovske rase in tako bo mogoče kontrolirati vse javno denarstvo. Na ta način se bo izpolnila obljuba Talmuda..., da bodo židi imeli v svojih rokah vsa bogastva vseh narodov sveta.«

Ali se ne suče vse tako? Banke, založništva, časopisi, finance, gospodarstvo itd. so že posredno ali neposredno v židovskih rokah in krščanska družina pa kliče: »Kaj vera, kaj narod, kaj ideja ali svetovni nazor...! Dajte nam, da nam je omogočeno plesati okrog zlatega teleta s križem v roki, ali brez... s talarjem ali brez...!«

»Po njih sadovih jih boste spoznali«, pravi Jezus neke v evangeliju in Bog kliče z višav: »Poznam dela tvoja, da nisi ne mrzel ne gorak. O, da bi bil mrzel ali gorak. Tako pa, ker si mlačen in

ne gorak ne mrzel, te hočem pljuniti iz svojih ust. Praviš: „Premožen sem in bogat in nič ne potrebujem, pa ne veš, da si beden in pomilovanja vreden.“ (Raz. 3, 15—17.)

Kristjan, skloni glavo pred 12. uro in pogled življenje. Opusti koketiranje s komunizmom, liberalizmom, framazonstvom in raznimi ljudskimi frazami... itd. ter reci »mea culpa«. Povzdigni tedaj glavo in se okleni stare borbe, borbe brez kompromisov za

poštenje in resnico,
svobodo in pravico,
delo in kruh.

Pozno spreobrnjenje

Ali se še spominjate, dragi čitalci, slavospevov »Delavske politike« vsem trem »velikim zapadnim demokracijam« Ameriki, Franciji in Angliji? Posebno Anglija jim je bila posebej ljuba in preizkušena stara demokracija. Česa vsega niso napisali njej na čast!

Sedaj pa čujte in strmite, kaj je ta ista »Delavska politika« napisala dne 18. t. m.:

»Anglijo razumemo! Anglija je največja kapitalistično-imperijalistična država, je imperij, ki ima že dolgo dobo let pred očmi svoj lastni jaz in ji je vseeno ali ga ohrani s kupčijami ali s potoki krvi.«

Ali vidite, tovariši delavci, kako vas vodijo za nos vaši »proletarski« voditelji? Celo leto so vam solili pamet z angleško demokracijo, sedaj pa vam naenkrat priznajo, da je ta demokracija — kapitalizem!

To vam govori Zbor že ves čas, vi pa ste poslušali lažnjivce, katere redite v lastni hiši. Če vam pa niso lagali vedoma, potem so pač obupni nevedneži, ki nimajo pojma, kaj se godi po svetu, temveč samo prežvekujejo, kar jim židje napišejo. Najlepše pa je, da se še norčujejo iz vas. »Anglijo razumemo,« pravijo. Od kedar pa jo razumejo, jih vprašajte! Na to naj vam odgovore, pa boste takoj vedeli, ali so lažnjivci ali nevedneži ali oboje skupaj. Niti eni, niti drugi, niti tretji pa si ne morejo lastiti pravice, da bi smeli stati na čelu našega zavednega delavstva.

Dovolj so se igračkali z nami!

Delavec-zboras.

I. M.:

Zboraški glas za »Slovensko vas«

Izšla je prva številka »Slovenska vas« kot nadomestek za »Slovensko zemljo«, ki je po zaslugi »liberalne demokracije« lani prenehala.

V nekaki deklaraciji, podpisani od štirih kmetovalcev, čitamo mnogo zdravih misli v kolikor se ne nanašajo na puhla gesla proslulih ljudsko-frontarskih iluzij. Da se bomo razumeli (ker ima vsaka vas svoj glas), navajamo naše mnenje.

Veseli nas izjava »Slov. vasi«, da je izšla z namenom, da prebudi in zdravi kmetškega trpina k stanovski samozavesti in miselnosti ter politični neodvisnosti; da je za načelo pravičnega skupnega sožitja demokratično se samoupravljajočih svobodnih stanov v državi, katere merilo je »vas«, temeljni pogoj za vse in vsakega pa delo in kruh. Ne zapopademo pa, zakaj se vabi k sodelovanju za kmetško stanovsko osamosvojitve, slovečo na združni podlagi, tudi ročno in duševno delavstvo, obrtništvo in druge poklice in stanove, ki ne spadajo v kmetški stan in ki se sploh ne razumejo na kmetijstvo kot tako. Vsi ti stanovi imajo sicer različne, a nič manjše potrebe po stanovski osamosvojitvi in samoupravljanju, kakor jo ima kmetški stan.

Sicer je resnica, da je človeška družba v univerzalnem smislu ena skupna »zadruga«, v kateri posamezni stanovi vrše svoje funkcije za skupnost. Zato smo tudi mnenja, da ni in ne more biti popolne individualne svobode, ker je v tem dogajanju vsak posameznik navezan in odvisen od družbe. Vendar je pa jasno, da je v tej »splošni zadrugi« (družbi) nujno, da se posamezni stanovi združno združijo in medsebojno organsko povežejo, ker je le na ta način možno šibkejšje zaščititi in kvalitativno kakor tudi kvantitativno povzdigniti ono

ORGANIZACIJA »ZBORA«

OBČNI ZBOR »ZBORA«
V MARIBORU.

Prošlo nedeljo (15. t. m.) je bil ustanovni občni zbor »ZBORA« v Mariboru za Maribor-mesto. Občni zbor je uspel nad vse pričakovane. Navzoči so bili člani in simpatizerji vseh stanov, ki so glasno in z navdušenim odobravanjem pritrjevali izvajanju govornikov, v kolikor so ti smeli sploh govoriti. Izvoljen je bil sledeč odbor: Predsednik Stanko Koštomaj, dipl. ekonomist, podpredsednik Prelec Vlado, tkalec, blagajnik Resnik Joško, skladiščnik, odborniki pa: sledeči tovariši: Gorjup Franc, Dobrave Nada, Klep Henrik, Ivo Brinovec, Zorko Karel. Za delegata sreske skupščine je bil izvoljen Resnik Joško.

Kot delegati so se udeležili občnega zbora tovariši: Šarh iz Ruš, Jež iz Ljubljane, Čerič za Zagreb in Kranjc za Pobrežje. Vsi so v toplih besedah pozdravili navzoče in jih bodrili in pozivali na borbo, ki vodi samo do zmage. Nato je bila že na željo članstva ob burnem odobravanju poslana pozdravna brzojavka našemu predsedniku in Vodji Dimitriju Ljotiču. — Nov kamen zgradbe države Zbora je bil s tem postavljen tu na naši severni meji, ki bo vzdržal in delal do in po zmagi za ideologijo Zbora in njegova vodje Dimitrije Ljotiča.

IZKLJUČENI ČLANI.

Beograjska »Otažbina«, kot glasilo tov. Dimitrija Ljotiča z 12. t. m. poroča, da sta bila za stalno izključena iz članstva beograjske organizacije »Zbora«

Dimitrije Andrejevič
in Svetomir Pelemiš,
in sicer na seji Mestnega odbora z dne 19. julija t. l.

Gornje se objavlja vsemu članstvu in vsem organizacijam »Zbora«.

Širite „Zbor“!

funkcijo, katero vrše za sebe neposredno, za ostale stanove pa posredno. Ravno v tem dogajanju oziroma zamenjavi medsebojnih produktov ali dobrin v družbi, pa tiči ono izkoriščanje vseh produktivnih stanov. Danes lahko vidi vsak slepec, kdo je ta posredovatelj in kdo si lasti večvrednost dela vseh delovnih rok in uma. To je tudi vzrok, da ni delo, pa bodisi kakršne koli oblike, ki je v korist celoti, pravično plačano. Da sta pa v tem najbolj udarjena kmet in delavec (ročni kot duševni), je pa dokaz ta, da propadajo vsi ostali neproizvajalni, a družbi isto tako potrebni stanovi, ker jim je odvzet glavni konsument in vzdrževatelj. Stanovsko združni sistem pa daje poleg možnosti, da si ljudstvo samo uredi medsebojne odnose in potrebe, tudi to, da pridejo do sodelovanja za narod in državo resnično pravi stanovski zastopniki in izkušeni gospodarji, ki bodo svojemu stanu tudi odgovorni. Seveda da poklicnim politikom vse to ne ugaja, ker jih tak sistem upravljanja države izključuje. Od tu tudi vsa nečedna gonja proti »Zboru«, ki se bori za to, da se enkrat za vselej preneha za Jugoslovane nečestna medsebojna borba, izigravanje enega proti drugemu, in umetno ustvarja atmosfera, v kateri ne zaupa več brat bratu. Ako ima »Slov. vas« resnično iskrene namene združiti kmetški stan za gospodarski podvig, potem bo našla v »Zboru« neumornega sobojevnika in nam bo našo borbo zelo olajšala. Ako bo pa skušala mešati v ostalih stanovih s kakimi poizkusi separatizma ali ljudskih front, se bodo pa naša pota ločila. Upamo, da po »Slovenski vasi« ne bo brila tista neprijetna burja, kakor je brila po »Slovenski zemlji«. Bojimo se, da bo šel naš up po vodi. Nekako opravičevanje v članku g. dr. Drag. Lončarja nas dela

jako pesimistične. Pri najboljši volji ne moremo opaziti volje in hotenja po gospodarskem napredku posameznih stanov. Vse skupaj zveni separatistično in po starem kopitu politično strankarsko. No pa g. dr. Lončarju se ne čudimo, saj on ne spada v kmetški stan in morda ne ve, da so še druge važnejše in večje potrebe v borbi za obstoj in za človeka dostojno življenje vkljub temu, da se je zelo »živahno udeleževal v javnem življenju«. Daleč smo tudi od tega, da bi sumničili podpisnike te, recimo deklaracije, o kakem koristolovnem namenu, po vzorcu drugih političnih klikarjev. Nasprotno, veseli nas, da se tudi iz kmetiškega stanu porajajo pogumni in uvidni možje, da se upajo javno povedati, da mora postati kmetovalec svoj gospodar na svoji zemlji in domu, ako hoče, da mu pridejo boljši časi. Zelo pa dvomimo, da bi v tem hotenju kmetu pomagali advokati, banke ali očetje raznih zaščit itd. Želeli bi tudi, da ako se je vzelo iz »Zborovskih« načel in smernic tisto kar »vleče«, da bi se osvojilo tudi tisto, kar ne ugaja onim, ki se hočejo vrniti v »Slov. vas« ali so se pa že vrinili, seveda s pripombo, ako se smatra »Slov. vas« glasnik kmetško-stanovskega pokreta.

Ako potrebuje kmet pomoči, gre k sosedu in jo tudi dobi (— ako — ako — ju ni liberalno demokratična politična strankarija razprtila). To pomoč pa dobi zato, ker je kmet, ker ga razume, ker ju tarejo iste skrbi in iste težkoče. Drugim je pa kmet le tedaj pri »srcu, kadar ima denar, ali še kaj dolga proste zemlje. Tako je, tovariši na tem svetu!!!

Prizor iz kavarne

»Blasfemična himna na satana je naravni del tega, kar se imenuje dekadenca. Prehod romantizma v verizem in slednjič najnovejši futuristi in podobni rebelanti karakterizirajo duhovno krizo vse Evrope. Z npravno dekadenco je odločno v zvezi tudi depopulacija Francije.«

(T. Masaryk:

Svetovna revolucija.)

Dragi tovariš urednik!

Prečital sem v predzadnji številki tisto »Quo vadis razumništvo« in vesel sem bil, da sem našel tudi kaj takega v našem listu. Če stremimo za ljudskim preporodom, je prav, da ste se tudi tega dotaknili. Abstrahiramo vse tisto o oni cunji od Kovačevičevega letaka, ker bi bilo škoda izgubljati še kake besede. Pač le primer splošne dekadence, na kateri leži ravno poudarek v članku.

Spomnil pa ste me z vašim člankom na nek prizor iz kavarne. Tega bi vam hotel opisati. Naj bo poleg vaše »slike z razstave« ta »prizor iz kavarne« nov prispevek k odpiranju oči posebno razumništvu.

Opazoval sem nekega večera v kavarni omizje v svoji bližini. Sedeli so tam sami mladi ljudje. Dekleta in mladeniči. V svoji domišljavosti strašansko akademsko izobraženi in vzvišeni nad vsemi predsodki seveda. Podpirali so si svoje težke (izgleda, da ne od možganov) glave z rokami, opiraje se na mizo, ali pa jim je bil mizni rob opiraljšče za kolena, — tudi dekletom, seveda. — Nekaj obutih nog je bilo razmetanih tudi po bližnjih stoli. Mladeniči so bili, če le mogoče, s hrbtom obrnjeni proti dekletom, da bi čim bolj izrazito pokazali svetu enakopravnost sodružic. Nekaj jih je topo bulilo predse, nekaj v časopis, nekdo je s strašno dolgočasnim glasom nekaj deklamiral čez mizo, pa ga ni nihče poslušal, le sem in tja se je kdo vseknil ali popraskal po zadnjici. Na vseh je ležalo kot mōra neka blazirano dolgočasje, naveličanost nad življenjem, rezek hlad do mozga.

Potem je vstalo dekle iz nadduhovite družbe. Obkleto je plašč, odšlo brez besede. Razen ene sodružice se ni nihče zganil, nihče ničesar zinil, še pomignil ni z glavo v pozdrav.

Oddrobel se je drobce od enakopravnega kolektiva in se odnesel na počitek. Materija gre opravljati svojo fiziološko potrebo odpočitja staničja.

In zato naj bi vstajali, se klanjali, voščili materiji regeneraciji? Prav poslušala nas bo! Buržuazni predsodki! Ne-

Neiskreno se nam zdi tudi dejstvo, da se izognete za nas jako važnega vprašanja, kako mislite o hrvatskem in srbskem kmetu, ker je le govora o slovenskem. Tak edini stavek, ki se glasi: Besedičenje, da hočemo pod Hrvate, je prazno... nam usiljuje ponovno misel na separatizem in ljudsko fronto. V isti sapi pa zopet pišete o kmetškem stanu kot takem. Vse to bo pa vendar nekoliko preveč tudi za »Slov. vas«. Tovariši! Vse ne morete biti. Ostanite samo kmetovalci, kar ste od rojstva in ostanete do smrti. Kot taki si podajte roke s hrvatskimi in srbskimi seljaki. Vsi skupaj imate enake potrebe, enake zahteve, enake dolžnosti do naroda in države in tudi istega sovražnika. Naš skupni dom je Jugoslavija. V njej je dela in kruha za vse dovolj. Ta naš skupni dom si pa lahko udobno uredi le stanovi povezani v organsko celoto. Le v na ta način urejeni državi bodo odpadli vsi pomisleki in razne sugestije poklicnih politikov o kakem verskem, narodnem, kulturnem in bogsigavedi še o kakem nasprotstvu.

Ako sta bila slovenski in hrvatski kmet izkoriščana, ni tega kriv srbski seljak, ki ne uživa prav nobenih izjemnih dobrot. Krivdo nosijo tisti, ki so vso povojno dobo »skrbeli« za jugoslovanski narod in reševali kmeta, delavca in obrtnika, sploh vsakega, kdor jim je obljubil svoj glas in to tako temeljito, da smo danes vsi na psu. Posamezni stanovi že čistijo svoje vrste nepoklicancev. Takih je mnogo. Tudi iz »Slovenske vasi« jim dajte »maršruto«. Dosti naj bo farbanja, razprtij in slepomišenja. Vsak stan naj vzame svojo usodo v svoje roke. To je prava demokracija. Za to se bori »Zbor«.

smisel! Mar naj bi se ji zato klanjali, ker se ta žival slučajno imenuje človek? Potem bi se morali klanjati tudi psu, ki se zavleče za plot, da spi! Pojdite vendar! Mi smo napredni, moderni, vzvišeni nad predsodki. Vi mali in zaostali pa se zgražate. Kar zgražajte se!

Vsa ta duševna pokvečenost se je čutila tako otipljivo pri vedenju tega »primitivnega kupa materije«, nametaneega okrog ene mize, — saj je znano, da se primitivnežu vsaka misel točno odraža na obrazu, — da so se resni ljudje v kavarni kar spogledovali.

Pri nas pa ostane, žal, le pri spogledovanju. Posebno purgar ne pride od tega dalje. In teh je največ po kavarnah. Da bi purgar segel globlje, da bi izprevidel, da je pri liberalni demokraciji vse to le sitematično talmudiziranje naše mladine, to bi bilo že preveč duševnega napora zanj. Birokracija predpisuje le tri žličke na dan po jedi, in purgar je vendar dete birokracije.

Jaz pa sem se spomnil na besede iz uvodoma omenjenega članka v najzgovornejših dokumentih propadanja razumništva, pa sem sklenil, da napišem to vam, ker sem globoko prepričan, da bo le država Zbora zdravilo proti splošni dekadenci.

Palacky František redivivus

Izgleda, da je v zadnjem času zajel »Slovenca« nov duh že davno umrlega Palackega, ki veje to pot iz »Osservatore Romano«...

A zato!

»Na Nemškem skušajo prepričati, da bi Vatikan iskal oporišče za svojo diplomacijo tudi v srednji Evropi. Nemški proti so se pokazali zato tudi v sedanji konkordatni borbi v Jugoslaviji, kjer je germanofilska fašistična skupina Ljotiča imela glavno besedo v akciji proti konkordatu, — pišejo v »Slovencu« dne 25. t. m.

Sedaj smo končno vendarle iz avtentičnih virov izvedeli, zakaj nam je konkordat potreben. Za vaticansko oporišče torej gre.

Izvedeli smo pa tudi, da je imela Ljotičeva skupina glavno besedo v akciji proti konkordatu. Res čudovito moč mora imeti naš predsednik tov. Ljotič, ki baje nima nikjer nikogar, pa ima vendar — glavno besedo!

Sicer pa nam obljublja »Slovenec« prav o tem poseben članek, ki ga bomo prav hvaležno sprejeli kot nenaročeno propagando za — nas.